

Salmer: 749 I østen, 448 Fyldt af glæde, 41 Lille Guds Barn, 730 Vi pløjed, 438 Hellig, 477 Som korn, 729 Nu falmer

Tekster: *Sl 103,1-13, Gal 5,22-25, Luk 17,11-19*

Jeppe Åkjær var ikke meget for kristendommen. Han var ateist og kunne udtale sig meget voldsomt og afvisende mod den officielle kristendom. Men det er Jeppe Åkjær, der bedre end nogen anden har skildret en fromhed, som lægger sig tæt op ad Lukas fortælling om Jesus og de ti spedalske.

Spedalskhed var en led sygdom. Dels var den langsomt invaliderende og til sidst dødelig, den var uhelbredelig og den var socialt udsøndrende, for de der var ramt af sygdommen var udelukket fra socialt samvær med andre. Når man var spedalsk levede man afsondret fra alle raske og måtte kun omgå andre spedalske. Så ikke bare selve sygdommen, men også dens sociale følgevirkninger var forfærdelige.

Så det er en helt overvældende velgerning, Jesus viser de ti syge mennesker, da han helbreder dem. Alligevel er der til Jesus' forundring kun en af dem, der vender tilbage og siger tak... eller det vil sige, sådan læser de fleste af os vel helt uvilkårligt fortællingen, og sådan har vi også fået fortalt den i skolen og hjemme, tænker jeg. Og historien er måske ovenikøbet også blevet knyttet sammen med en lille formaning om at man altid skal huske at sige pænt tak når nogen giver en en gave eller gør en en tjeneste.

Sådan kommer vi så let til at læse evangeliernes beretninger gennem de tankemønstre vi er opdraget i og vænnet til. Men evangeliene er ofte mere overraskende end vores snusfornuft og gode opdragelse, og sådan er det også med evangeliet, vi har hørt i dag. For det var ikke spørgsmålet om at sige pænt tak og vise gode manerer, der optog Jesus ifølge dagens fortælling. Nej, det, der undrede ham, var, at der kun var en af de ti, der vendte tilbage for at give Gud æren for sin helbredelse. At give Gud æren er andet og mere end at sige tak. Det er at erkende sin bundløse afhængighed af Gud og sin fuldstændige afmagt over for Gud

Her har vi ti mennesker der lige har oplevet den mest ufattelige befrielse fra den sygdom, der har plaget dem, ødelagt deres liv, taget deres venner og familie fra dem, og så er der alligevel kun én af dem der fatter, at dette er en handling af Gud selv, af den magt som alene er herre over liv og død. Og at denne ene så oven i købet er en fremmed, en samaritaner gør ikke Jesu forundring mindre. For alle dem, der i kraft af deres afstamning og opvækst og opdragelse burde vide, at uanset, hvad der sker i livet, er det Gud, der står bag det, de har tilsyneladende ikke fattet at her var det Gud selv, der rørte dem og befriede dem fra den forbandelse de hidtil havde levet under.

Her kommer Åkjær ind i billedet. Åkjær skriver: "Religiøsitet i den gængse forstand er blot åndsdovenskab, der sniger sig over magelige naturer, der aldrig er vante at tænke en tanke til ende. Den hører hjemme blandt håndens og åndens almue, der ynder at få sig forelagt livsproblemerne i form af færdige dogmer, der ligesom afføringspiller sluges uden at tygges." Alligevel er der ingen,

der som Åkjær med dyb respekt, ja ærbødighed, kan beskrive den inderlige fromhed, der besjælede hedens bondebefolkning

Far kom kroget ind fra stalden,
hængte trøjen op ved bjælken,
spiste tavs, indtil han sagde:
Lad os takke Gud for mælken.

Bad vi da i lys fra månen,
som kun børn og bønder beder,
medens tunge stjerner tændtes
over brede, tavse heder.

eller

Og mellem Hjulets Eger
gaar Stjerneblink og Maaneskin,
og milde Vinde hveger,
mens Barnet slumrer ind.
Saa slutter Far i Jesu Navn.
Og Hjemmet gaar til Hvile
med Høsten i sin Favn.

eller

Far ta´r ned så tung en bog
med Gud han hvisker sammen,
famler lidt ved spændets krog
og lukker med et : Amen!

Lul-lul! rokken går
ensomheden synger,
mulmet tæt om taget står
og sneen går i dynger.

Her ved moders gamle rok
hun lærte mig at stave.
syng om "den hvide flok"
og "al hans nådegave"
Lul-lul! rokken står!
Med dens nyn og sange
vemodsfult mod hjertet går,
når kvældene bli'r lange.

I disse sange skildrer Åkjær en befolkning på kanten af livet. Der skal så forfærdeligt lidt til at det hele går galt: en ko der dør, så der ingen mælk er, en august med uafbrudt regn så kornet begynder at spire i negene, en far der bliver indkaldt som soldat, så markerne gror til i ukrudt. Der skal så lidt til, at det hele går galt, at det er et under, når en dag går godt til ende. Når der er en sjat mælk i spanden, så der bliver mad igen i aften. Når der er en høst der kommer tør i hus, så folk og fæ har føde vinteren igennem. Når der er tørv i skuret, så den bidende nordenvind kan holdes ude. Og der var hele tiden naboer, for hvem det *gik* galt. Åkjær skildrer mennesker der giver Gud æren, fordi der er så lidt selvfølgelighed i deres overlevelse, at de ikke har andre steder at henvende sig med deres forundring over stadig at være i live, end hos Gud, der selv er helt udenfor tilværelsens omskiftelighed samtidig med at han lader tilværelsens under ske dag efter dag, ... somme tider. Åkjær delte tilsyneladende ikke selv denne ydmyge, enfoldige tro på Gud, men han havde blik for den og respekt for den.

Det er netop sådan en uforbeholden henvisthed på Gud, Jesus lever sit liv under. Alt kommer fra Gud, alt skyldes Gud, og hvad enten det der sker er behageligt eller ubehageligt, er det noget Gud lader ske uden at det rækker eller antaster den dybe faderkærlighed, han nærer til os. Hvordan de to ting hænger sammen, at Gud lader både godt og ondt ske og at Gud samtidig er den evigt kærlige fader, der vil os alt godt, det er skjult for os, men det anfægter tilsyneladende ikke Jesus i hans urokkelige tillid til Gud.

Jesus var jøde, og måske var han den i sin samtid, der allermost kompromisløst fastholdt den gamle israelittisk-jødiske bevidsthed om, at bag alle verdens tilsyneladende magter er Guds magt som den ubetinget stærkeste magt, der når som helst kan sætte sig igennem og bruge verdens magter efter sit forgodtbefindende. Jesus gør sit eget liv og skæbne, sin egen død og sin egen opstandelse til en synlig og følbart manifestation af Guds altbestemmende magt. Og netop ved at gøre sig selv til det levende, døde og opstandne udtryk for at Gud er der under alle omstændigheder i lys og mørke i lykke og ulykke, i liv og død, gav Jesus os muligheden for at leve vore liv i tro på, at Gud er der bag alt der sker og at han holder vore liv i sin hånd og holder fast ved os i evighed.

Set ud fra den tro, Jesus indbyder os til, er hver dag og time et under givet os af Gud der elsker os.

At tro Gud, sådan som Jesus lærer os Gud at kende, det er at give Gud æren. For alle andre magter, myndigheder, kræfter og energier er til syvende og sidst blot midler i hans hånd, der elsker os som en far elsker sine børn.

Amen.